

00. Василян
— в —
ч. 52/х.
Прудентополі

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraínos no Brazil.
Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

PRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми України! до свого
В нас є сила Козаків!

Не роздувать нас ні море,
Ві межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Всім ПП. Передплатникам, Читачам і Прихильникам „Праці“ з нагоди Різдва Христового засилає щиро-сердечні желання ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

РЕДАКЦІЯ

Україна в 1923 році по Рождестві Христовім.

Вже минув 1922 рік і в кожному році повтаряєся пам'ять Рождества Христового. Покоління передають сю пам'ятку від рода в рід, розказують і тїшатъся приходом Божого Дитяти, обіданого Месії.

Бог Предвічний народився!

Читаємо в евангелію:

„І сталося, як були Вони у Вифлеємі, сповнились дві родити йї. І породила Сина свого перро-

щоб на двір вийти з хати, там зимно а в печі нема чим затопити, а многі многі на чужині на вигнаню, далекі від своєї близшої і дальшої рідні.

От такі то свята, таке сьогоднішнє Різдво зустрічають наші братя і сестри...

А щож ми на се?

Нині цілий світ веселиться в цей день празника Рождества,

то се знак, що кінець їй вже не-далекий. В часі коли лютий Римлянин гнобив чужий нарід, на світ прийшов наш Спаситель І. Христос.

Український Народе! Уповай на Бога, а наш кат-гнобитель вкортці сконає.

До наших Шан. Передплатників і Читачів.

Минув вже девятий рік від хвили, коли появилось перше число „Праці“. Хто від самого початку або і пізніше уважно читає наш часопис, цей може сказати сміло, що „Праця“ сповняла і сповняє свій обовязок точно.

Кожний ствердить, що часопису нам тут потрібно. Бо і щож будоби з нас, наколиб ми його не мали? Однак щож сей часопис більше усовершився, доконець нам потреба стати в ряди його передплатників.

Ми повинні гордитись, що маємо хоч ОДИНОКИЙ ЧАСОПИС в Бразилії, котра:

1) Стає сміло в обороні українського народу та виступає проти ляцьких заборчих плянів;

2) Накликує скинути з себе ляцьке ярмо та не признавати їхньої влади у Бразилії.

рішних передплатників, котрі можуть до сего причинитися.

Ми не в силі цього самі вчинити, наколи Ви нам в тім не допоможете. А допомогти можете, це не буде Вас коштувати ні цента більше. Хай кождий передплатник приває нам на слідуочий рік одного-оріцького нового передплатника! Тільки всього, а побачите яка користь з того вийде.

Хто зна, чи „Праця“ сьогодні не виходилаб уже в подвійному обемі, наколиб досі число передплатників побільшилось хоч о половину від минувших літ. А то — аж сором признаватися — кілько передплатників було тому пять літ взад, стільки й сьогодні!...

А деж решта? Чи ж на 50 тисяч Українців в Бразилії не здибеться між нами більше тисячки письменних, свідомих себе людей? Сумне це, але правдиве. І ми дивуємся, що так тяжко нам до якоїсь організації, що не уміємо годитися при найменшій спільній праці, що досі, по стільки роках на чужині, ми не в силі ще скинути зі себе цієї рабської шкури, яку привезли зі старого краю.

Що сему за причина? Темнота і ще раз темнота!

Та на жаль, „Праця“, котра взяла собі за ціль проганяти сю темноту,

Читаємо в євангелію:

«І сталося, як були Бони у Вифлеємі, сповнилися дні родити Йї. І породила Сина свого первородного і повила Його і положила в яслах, бо не було Йї місця в гостинниці».

Як се сповіщення підносить духа і успокоює серце кожної людини, яке воно потішаюче!

Не в всюда і не в кождім домі є весело в Рїздвяні Свята. Є доми, де сей день для всіх, що в них живуть, є страшно тяжким, сумним і болючим. Там бракує батька, там матери, там обох вже бракує, там каліка з війни стогне в муках, там плачуть в кайданах по рїжних вязницях, там нема хлїба там нема кому води подати, там нема в що одїтись,

А щож ми на се?

Нинї цілий свїт веселиться в цей день празника Рождества, співають веселї пісні: «Слава во вишних Богу а на землі мир людям доброї волї». Одинокий лише наш український нарїд на своїй рїдній землицї, терпить наругу, нужду, голод і холод.

Ми надїялись, що досї вже скінчиться мука нашого страдального народу, що ось-ось заждем бажаної волї та — прийшлося ще раз витати празник Рождества в ляцькій неволї.

Вороги наші гїрш татарів бішаються на українській землі.

Знущаються над безборонними людьми, дончуть права людськості, однак це все до якогось лише часу. Коли неволя найтяжча,

2) Накликує скинути з себе лицьке ярмо та не признавати їхньої влади у Бразилїї;

3) Оголошує всякі варварства і розбишацтва ляцькі в рїдному краєви;

4) Боронить греко-католицькі церкви перед латинщеннем і переслїдуванем ляцьким в Бразилїї;

5) Попирає наші українські товариства а передовсім «Український Союз в Бразилїї».

Проте кождий Українець, котрий уміє читати, або має в родинї когось, що йому перечитав би, повинен заперенумерувати собі «Працю».

Розвиток і поліпшення нашого часопису залежить виключно тільки на добрій волї наших тене-

І на жаль, «Праця», котра взяла собі за цїль проганяти сю темноту, заходить до несповна тисячки хат... а хтож її до рїшти запровадить?

І тут знова звертаємось до Вас, Шан. Читачі, з просьбою: допоможіть нам в цїй боротьбі з темнотою, поширюйте свій одинокий часопис тут серед чужини, попірайте його усіма силами, бо се найлекше з вашої сторони, а тим причинитеся до благородного діла любови ближнього — невіжу научити. А й Вам це вийде на користь, бо з часом «Праця» зможе побільшити свій обем і подавати більше рїзнородних вістей, з чого кождий буде вповні задоволений.

РЕДАКЦІЯ.

Рїздвяна ніч.

Нема то краще, любїйше, як у той святий вечір, коли уся сімя враз з челядїю засїде край стола до вечерї тай ломлячи святий хлїбець і кушаючи страву, празнують радісну памятку Рїздвя Христового.

Горить на печі каганчик, свїтить ся воскова свїчка на столї, біля неї стоїть хлїбець, а кругом вся сімя... Дїтка у всіх усміхненї, говорять весело та любо, а дехто затає пісоньку-коляду, а на дворї лютє сніговиця, свище вихор...

А тут і не стямш ся, як під вікном загуде тобі: «Бог Предвїчний народив ся». Се колядники, дрібна дїтвори, що на подобу пастирів Вифлеємских йде від хати до хати звіщати радісну вістку Рїздвя Христового.

* * *

І тиснуть ся діти до вікна, оглядають колядників, приглядаються цікаво їх вертепови, який з собою принесли, а хазяї дому чи хазяїтка виходить до сінних дверей тай обдаровують маленьких співаків...

І радости тїй та веселости нема так довго кінца, аж сімя умучена захропе здоровим сном то на лавах то на долівцї застеленїй «дїдухом».

Одна лиш свїчка не спочиває. Своїм свїтлом освїчує кімнату, наче та зоря Вифлеємська, та пригадує усім слова: «бдите і молите ся!»

Ось незадовго заграють дзвони і весь народ струєю попливе до церковцї...

«Слава во вишних Богу», що нам дає таке гарне свято — празник Рїздвя Христового.

Лиш не так святкував ся святий вечір у старого діда Панаса.

У нього в хатї не було так весело, як в декотрій хатї в селї. Хоть горїла свїчка на столї, столї заставленї були усюкою стравою та добром, якийсь сум, страїнний як мара, снував ся сирїзь по хатї.

Загудуть колядники під вікном, то старий Панас лиш зиркне на них, опре голову на стїл тай плаче як мала дитина. А за ним заводить Настя, що сидить задумана на припїчку тай ні словечком до нікого не обзиваєсь...

Чомуж се так у них сумно?

Ва! Аджож не кождому приходить ся все веселитись. Не раз тоді, колиб ти сподївав ся найкрасшої години радости, прийде у твое серце, велизнеть, як глїдюка горе та грижа і заколотить твою годину тихого щастя.

Ось таке і в старого Панаса!

Син рїдний, єдина любя дитина такий сум та горе навела в хату...

Тихо на дворї мшц заводить вихор,

клатики загати торкають легенько шиби, а свїчка горить, і свїтло її дрожить, мов би той вихор, що лютуєсь на дворї втиснувся і до хати...

— Насте! Чому Петра нема між нами? Обїзавсь по довгїй довгїй мовчанцї Панас...

А Настя нічо не відповідала, нічогїсїнько не говорила, лиш заїмлась дрібними слїзками тай притулила голову до стїни.

І знов настала мовчанка сумна, довга.

А яка то невїдрадна, тотя мовчанка. Чоловік хотїв би розвеселитись, себе в горю потїшити, а тут смуток та грижа так тебе за серце тисне, що годї!

Старий Панас і Настя любили Петра. На старости лїт дочекались сина, то і як його не було любити.

Любили його не так, як батько і мати повинні були любити. Вони його пестили, а бїдна на свїті нещєна дитина.

Не було такої примхи, не було такої забаганки у маленького Петра якою Настя або Панас його не вдовольлиб.

Та поки синок був маленький і нерозумний поги якось ще жилось. Але як Петрусь вирїс на Петра, наїрав свого розуму, так зачав инакше робити...

Спершу не слухав батька і ненїки, відтак став їм за що будь докоряти, а за тим і проклинати а нинї... нинї скінчилось на тим, що він хоче рїдних бать-

ків з дому прогнати.

А люди просили, наминали, старого Панаса: Ей діду! Не записуй на сина майно, бо колись під плотом, як собака згинеш...

Не слухав старий Панас. Думає, запише майно на сина, то той буде його більше шанувати.

А воно й куда пішло.

Петро шанував так довго батька і матір, поки треба було видурити майно, а тепер... байдуже. Прожене тебе, мамо тай тату, на чужї хатї, під чужї плоти.

Чому се так? Чи так годить ся?

Нї! Не годить ся. Всякий розумний чоловік скаже, що така робота се грїх тяжкий, се злочин.

Так що порадш. Головою муру не перебеш. Не вмїли ви, мамо тай ви батьку, сина за молоду так навчити і туди нагнути, як Бог і люди хочуть, так те пер покутуйте за се...

Петрусь обходив св. вечір у містї. Маючи досїть грошей, а в руках письмо, що він господар на всім батьківськїм ґрунтї, гуляв до нескочу.

Зараз найшов собі товаришів, таку компаню як він компаню, і відбував св. вечір.

* * *

Пилось пиво, дорогї вина, услужнї жида всього доносили, а Петро, замість при столї враз з батьками любоватись свѣ-

До головних держав Антанти.

Протягом трох років мала честь Президія Української Національної Ради Східної Галичини представляти Головним державам Антанти ті обставини, в яких опинилося українське населення у Східній Галичині під окупацією Польщі.

Тими представленнями вельми тяжких і невиносимих відносин під окупацією Польщі не хотіла Президія Української Національної Ради Східної Галичини в нічім нарушити авторитету Головних держав Антанти як правних суверенів Східної Галичини, але виключно старалась вияснювати дійсні відносини і домагання українського населення як значно переважаючої більшості сеї території, щоби приспішити справедливе вирішення про державне становище того краю як своєї найближчої батьківщини.

В останнім часі дійшли ці відносини до такого крайнього напруження, що всі три українські католицькі єпископати і представники всіх головних політичних українських організацій у Східній Галичині проголосили заклик „До всього культурного світа“ з дати: Львів, 5. падолиста 1922. котрий скарфікувала польська окупаційна влада, щоби він не дійшов до відома культурного світа (а котрий маємо честь у відписі) предложити до ласкавого відома.

З отсего приводу дозволяємо собі просити Головні держави Антанти як наших правних Суверенів, щоби зволили той заклик приймати до ласкавого відома та розважити справу вирішення державної долі Східної Галичини в можливо найблизшому часі.

Відень, 14. падолиста 1922.

Д-р Евген Петрушевич.
Президент Української Національної Ради Східної Галичини.

В останнім часі ці відносини дійшли до крайнього напруження. Польська влада в одному тижні перевела масові арешти у Львові та по всіх містах і селах краю, заповнюючи в'язниці тисячами жертв: муштин і жінок, професорів, учителів, лікарів, адвокатів, інженерів, священників, студентів, ремісників, робітників, міщан і селян, людей усякого стану і віку, навіть малолітню шкільну молодь. Число арештованих є кільканайцять тисяч, не вчисляючи тих, що знаходяться у польських в'язницях з давнішого часу. Арештованим не подається мотивів ув'язнення, безправно тримається їх без переслухання цілими місяцями в холоді голоді; поліційні і в'язничні влади допускаються ріжних надужити над в'язнями, навіть побоїв і проливу крові, як це стверджено протоколами свідків.

Причина цих останних масових арештовань і знущань є виразно політичної натури. Уряд польської республіки рішив без ніякої правної основи розписати в окупованій Східній Галичині вибори до варшавського союму. Проти цього розпорядку українські політичні партії Східної Галичини заклали одностійдно протест і зголосили повну абстиненцію від активної і пасивної участі у цих виборах. Щоби все таки присилувати українське громадянство до участі, польська влада постановила перевести бозоглядний терор над населенням. Урядовими розпорядками заборонено агітацію проти виборів, високими грошовими карами силувано громадян до участі у виборчих комісіях, під покривкою поборовання протидержавної саботажі заведено у Східній Галичині наглі суди, під покривкою ловлення збройних відділів що мали вийти до краю зза кордону, заповнено всі села і міста польським військом, врешті у кількох днях переведено у цілім краю масові арештування українських політичних і культурних діячів, щоби позбавити край інтелігентних представників

скроплено кровю у боротьбі за власну державу.

Потрясені останніми страшними подіями, масовими арештами і знущаннями над тисячами невинних жертв, підносимо наш голос до всього культурного світа, підносимо в надії, що культурний світ не дозволить, щоби на його очах відбувалася страшна екстермінаційна акція польського народу і держави проти українського народу у Східній Галичині, котрого позбавлено усього, котрому не дозволяється навіть, щоби пасивністю при виборах висказав свій протест проти безправя, яке над ним твориться.

За вірність поданих тут подій ручимо своїми підписами.

Львів, 5. падолиста 1922 р.

Др. Григорій Хомишин
єпископ станіславівський,

Др. Йосафат Коциловський
єпископ, перемиський, самбірський,
саніцький

Александр Лешкович-Бачинський
генеральний вікарій архієпископії львівської

Юліян Романчук
б. віцепрезидент австрійського парламенту і б. голова українського парламентарного клубу

Др. Володимир Бачинський
б. посол до австрійського парламенту, голова Народного Комітету як езекутиви Трудової Партії і Міжпартійної Ради

Др. Лев Бачинський
б. посол до австрійського парламенту, заступник Президента Національної Ради, голова Радикальної Партії,

Олександр Барвінський
б. член Палати Панів в австрійському парламенті, голова християнсько-суспільної партії.

Ляцька підлота.

Перед самими виборами поширили Поляки ось таку сфальшовану телеграму з дня: Відень, 1. падолиста 1922.:

До Народного Комітету у Львові!

Візьвіть всіх виборців, щоби 5. падолиста станули до голосовання

і старшину Г. А. Петра Шеремету засуджено на смерть і того самого дня о год. 3-ій по полудні розстріляно. Інших обжалованих, а саме: Мих. Беника, Ів. Сергія, Федя Огородника, Мих. Луцяка й Андрія Панькова засуджено на 6 літ, а Ярослава Панасюка на 5 літ тяжкої в'язниці. Священника Михайла Дмитерка, якому акт обжаловання закидував намову до вбивства, звільнено зпід наглого суду й передано доходженне проти нього звичайному судови. — Кров розстріляних героїв видасть місників і горе тоді Ляхам, коли прийдеться їм стати перед „наглий суд“ українського народу!

—«»—

Дальші акти визвольної боротьби. 31. жовтня напали невідомі люде на дім Францішка Вінницького, управителя лісів у Бриницях Загірних коло Бібрки. В селі Виктові підпалено стодолу Поляка Мстислава Закшевского, повну збіжа. Шкода 40 міл. п. м. 6. листопада прийшло до завзятої боротьби між військом і не зноюю ватагою коло Сихова. В Пацикові пов. Долина зранено вїта Малійчина, кандидата до польського союму, вистрілом через вікно. В Солотвині Мізунській замордовано двох гаєвих. В ночі з 11. на 12. жовтня напав відділ в числі 6-ьох люде на дім Мінцера в Зібулках, причім убито його сина. В Ясенові підпалено польський фільварок, який згорів до тла. Шкода виносить багато міліонів. Слідуючого дня підпалено фільварок у Стрільках. Фільварок згорів цілком. В селі Колішках підпалено у вїта Поляка стирту збіжа.

—«»—

Масові арештовання в Галичині ведуться дальше, хоч вибори до польського союму скінчилися. Арештованих стільки, що ніхто не в силі хочби приблизно подати їх числа. Певне одначе одно, що польська окупаційна влада арештувала в останній тиждень

До всього культурного світа.

До всього культурно- го світа.

Чотири роки польської окупації у Східній Галичині це безперервний час гноблення і насильств на українським народі. Знищення всіх культурних надбань нашої нації, грабіжницька господарка природними багатствами, колонізація краю чужими елементами, переміна українських шкіл на польські, замкнення Українцям доступу до університетської освіти, закривання українських культурних інституцій, врешті безнастанні труси, арешти в'язнення, політичні процеси й засуди, — це відносини, у яких живе населення Східної Галичини під окупацією Польщі

тими піснями колядами, слухав огидних пісень, які виводили запіті його говарші.

А як вже Петро перебрав мірку в питю і підохотив ся, тоді казав дати, що найдорожчих вин, і запиваючи здоровле з товаришами, підсміхаючись сказав:

— Аби ви знали, що я є пан і газда на ґрунті, то ще нині на святий вечір поїду до дому і вижену старих дармодів з хати.

Підпита банда заревіла криками тай сьміхом а огомлений Петро, думаючи що він зробить Бог зна яке героїчне діло, велів заїхати санками і везти себе в родинне село.

Ніч. Вие вихор, мете снігом, що і сьвіта Божого не видно, а шляхом, що веде до села Горішного, мчуть санки.

На санках лежить п'яний як колода Петро тай іде до батьків, не на празник не на сьв. вечеру і не на те, щоб помиртнє з тими, що його виховали і в люти вивели.

Він іде піметитись на батьках за се, що не дозволили йому дальше в ґріхах жити і гуляти.

Мчать снігами санки, коні форкають візник запутаний в кожусі дримає, а вихор вие, сніговицю мете валами.

В хаті Панаса стара Настя здрімалась.

до краю зза кордону, заповнено всі села і міста польським військом, врешті у кількох днях переведено у цілім краю масові арештування українських політичних і культурних діячів, щоби позбавити край інтелігентних провідників, зломати одноцільний фронт українського громадянства та під терором війська і поліції перевести вибори до польського сойму.

Проти надужить польської окупаційної влади у Східній Галичині український народ вносив уже багато разів свої жалоби і протести до Союзу Народів, до Найвищої Ради та поодиноких держав Антанти, що застерегли собі вирішення правного положення нещасної країни. На жаль сумне положення Східної Галичини лишається без змін. Перед українським народом стоїть страшне марево позбавлення усіх прав людини і нації, на своїй власній землі яку щедро

— Панасе! Йдім спати! Чого оттак плачучи будеш сидіти.

— А ти думаєш, що сон нас возьмєсь! Ой сину, сину, застогнав старий Панас, коби ти знав що ти нам сорому тай грижі завдав! Тай Панас заплакав як дитина.

В селі не чути вже було колядників. Знать всі поклялись до спочинку, як відізвавсь дзвінок, а санки заїхали на Панасове подвірє.

— Чи чуєш, Насте, дзвінок! Хтось приїхав.

— Гей отвирайте! — чути було якийсь чужий голос. Панас метнувся до сінних дверей, а там зустрів його чоловік.

— Я вам сина привіз — каже.

— Син... ах Петрусь мій, де він — крикнула Настя тай пустилась бігцем на двір...

Прийшли до саний, але сина не було. Була лише кожушина, що він нею був прикритий...

На другий день знайшли його замерзлого оподалік за селом.

Діти! Мами! Батьки! Стережіть ся, дбайте, щоб і ви коли не діждались такої різдвяної ночі! Лиш тоді подібного не діждетесь, коли добре виховаете свої діти. Щоб добре виховати диточки, то шліть до правдиво-католицьких шкіл.

долиста 1922.:
До Народного Комітету у Львові!

Візвіть всіх виборців, щоби 5. листопада станули до голосовання до сойму.

Др. Петрушевич.

Отсей зазив нашого Диктатора подаємо до відома і просимо всіх солідарно й масово взяти участь у виборах до сойму.

Др. Бачинський.

Однак навіть таким підлим способом, попри страшний терор, тисячні арешти нашої інтелігенції і т. д. не далось збаламутити Українців у Східній Галичині, так що українське населення не пішло до виборів.

Голосами Поляків і стерроризованих Жидів як також малого числа куплених хрунів мали вибрати польські виборчі комісії на сфінговану лісту „русских хліборобів“, укривану до останнього дня виборів, як кажуть пять послів: Миколу Ількова суспендованого пароха з Калушини, Семена Мельника із Станиславівщини, Івана Дутчака з Жабя і Омеляна Залуцького з Коломиї, котрі до сойму не увійдуть.

Треба піднести, що голосували тільки Поляки, часть Жидів і українські селяне-хруні під терором і то у мінімальнім числі, прим. Ільків вибраний 5% управнених до голосовання.

Взагалі села держались всюди дуже добре і настрої піднесені.

Листа обеднання жидівських партій націоналістичних (сіоністичних) мала здобути мандатів 11-12 зі Східної Галичини.

Балканізація Східної Галичини

Кров розстріляних героїв видасть местників! „Gazeta Codzienna“ з 13. листопада повідомляє з Чорткова, що там відбувся 11. листопада наглий суд над 9 Українцями, яких суджено за приналежність до українського повстанчого відділу і за вбийство кандидата до польського сойму, хруня Березовського. Гімназійного абітуріента Степ. Мельничука

штованих стіваних силі хочби приблизно подати їх числа. Певне одначе одно, що польська окупаційна влада арештувала в останніх тижнях донині найменше 20.000 Українців. Арештованими заповнені всі тюрми Сх. Галичини, багато наших людей вивезено на захід. Арештованих бють, морять голодом, держать сотками в тісних і брудних казаматах і не допускають навіть їх рідних з поживою! Та всьому прийде коноць!

—«»—

Засуд Федака.

Телеграми зі Львова повідомили, що польський суд присяжних у Львові, на українській землі, засудив за замах на польського „воеводу“ на Українській землі Українського офіціра Степана Федака на шість літ тюрми.

Ся обставина, що польський суд судив Українця вже сама предсказувала засуд. Поляки хвилею осягнули перемогу в нашому краю і знаючи, що весь нарід того краю ніколи польської влади не признає над собою, хотять насилою її удержати та утвердити.

Засуд Федака се тільки одно звено в ланцюху подій тої польської насилі в нашому краю.

Кожний день — се одна книга терпінь українського народу Східної Галичини, а засуд молодого Федака се тільки одна виднійша подія в новій історії терпіння нашого народу.

4,000,000 народу в неволі, 10,000 по тюрмах, арештах і таборах смерти, Федак між ними, між своїми, між найліпшими синами рідного народу в ляцьких оковах.

Нині в Галичині ляцькі кайдани се знак українського патріотизму. Засуд на ляцьку тюрму се також знак українського патріотизму.

Галицькі Українці вже не лякаються ляцьких тюрем ані кайдан. Се там нині звичайна річ і вони вже привикли що днини безупинно і вперто ломити сі кайдани.

* * *

Ляхи були би польського заго-

вірника увільнили від вини і кари та ще обсипали квітами.

Польку Добродзіцьку польський суд у Вадовицях (на Мазурщині) ще за Австрії увільнив, хочай вона призналась, що кинула бомбу на високого російського урядовця. Ще її обсипано цвітами.

Таксамо зробили би зі своїм патріотом і тепер.

Але патріота і героя чужої народности, а ще до того країнської, яку хотіли-б закути у варшавські кайдани, вони не увільнять.

Закують його у ляцькі кайдани і запроторять у ляцьку в'язницю.

Такий присуд ляцького злочинного наїзника на українську землю.

Що Ляхва дає усьому нападену українському народови, те дає і його найліпшому синові.

Годі чого іншого сподіватись від ворога і злочинця з крові і кости.

* * *

Але перед українським народом молодий Степан Федак невинний і чистий.

Він не злочинець, він патріот і герой.

Правду він сказав на польському суді, що він перед українським народом невинний і стоїть з отвертим чолом.

Він ділав яко один з виконавців волі суверенного українського народу Галичини, котрий борониться проти насилу ворога-наїзника такими способами, які ще йому остались.

За оборону державности рідного краю і народу, за посвяту життя і молодости для сього великого ідеалу народу — честь йому і слава!

Він терпить разом з усім народом.

Не він один в тюрмі.

З них є тисячі і молодих і старих Українців Галичан.

Нині вийдуть, а завтра знова пійдуть до тюрми.

Бо тюрма вільних людей не зломить, а тільки засталисть до дальшої боротьби.

днем; край від завішення оружа жив виключно тільки чужоземними позичками, головнз Америки".

Дальше професор бачить причину до песимізму у лихий якости збіжа та зменшеній продукції рільництва в цілій середній Європі. Пшениця з Німеччини і інших країв середної Європи є така мягонька, що майже не надається до мелення; наслідком цього Німеччина і ціла середна Європа дальше будуть вимагати великих імпортів збіжа.

—«»—

Єдність музулман занепокоїла Антату. — Француське міністерство закордонних справ привязує величезне значінне до проголошення Абдуля Меджіда в Константинополі турецьким Каліфом (головою релігійним всіх магомедан). Це саме значінне надають цій справі і в англійських правительственных кругах.

Вибір нового релігійного голови магомеданського світа зівсім не інтересував би держав антанти, колиб не обставина, що за ним стали одною лавою всі магомедане цілого світа: Египт, Індії, Француське Марокко заявили свою піддержку новому каліфови.

Які це буде мати дальші наслідки, ніхто нині не хоче предсказувати. Однак не вкривають своїх побоювань, що це буде мати величезні наслідки для політики європейських держав.

—«»—

Болгарія і Румунія звертаються в сторону Туреччини. — Болгарія, на яку тепер звернені очі цілої конференції — як видається — є склонна згодитися на предложення Турків в справі віддання їй виходу на море.

Не менше і Румунія захиталася і заявила, що вона не є в можности гарантувати Греції границі по ріці Маріца; цей зворот Румунії в сторону Туреччини стався правдоподібно під натиском Росії.

Значиться, вже більше нема одностайного фронту проти Турків на Балканах.

активність сонця була найменша. Найправдоподібнійше землетрясіння навістять Антілі, Мексик, Японію і Туркестан.

—«»—

ПОВСТАНЧИЙ РУХ НА ВЕЛ. УКРАЇНІ, БУНТ В КАТЕРИНОСЛАВЩИНІ.

Місцеві газети повідомляють, що в Катеринославі серед мобілізованих виник бунт. Невдатний кінець мобілізації примусив більшовиків перевести примусовий набір, в результаті якого кількасот чоловік було привезено до Катеринослава. Кількох більшовики посадили у тюрму, а решту умістили в касарнях сімферепольського піхотного полку. Через кілька днів більшовики організували для мобілізованих мітинг, підчас якого мобілізовані побили комуністів, що приїхали на мітинг, обезброїли варту і розбіглися.

—«»—

ГОЛОД НА ХЕРСОНЩИНІ.

До Кишиньова прибув з Тирасполя д-р. Адлер, який зробив доклад про становище на Херсонщині. В докладі між иншим зазначається: „Говорити про ліквідацію голоду безумовно являється передчасним, бо голод в багатьох місцях більший від торішнього. Найбільш постраждали від голоду одеський і миколаївський район. Особливо важке становище в тираспольському повіті, де по офіційним даним, недобір урожаю виносить понад три мільйони пудів. Смертність кольосальна. Найстрашнійше ще попереду. Санітарна частина вважає, що смертність ще зросте в десять разів. Для ілюстрації можу вказать на місц. Гросулово з населенням в 1700 чоловік де щотижнева смертність виносить 25—30 чоловік. Люде страждають не тільки від голоду, але також від повної відсутности одєжи, взуття, білля і мила. Більш усього страждають дитячі дома притулки. Наближається зима й до всіх нещастя ще приєднається холод“.

Дня 20. м. м. Парана обходила торжественно свою независимість. При сій нагоді Президент Парани надав деяким військовим ордери заслуги.

Бандура.

Поклав я ліру, взяв бандуру...
Заграй, голубко, ти мені!
На лірі грав я пісні здуру,
Тебе забув... Ти вся в пилі...

Ось перші звуки полетіли,
Як птахи з клітки у весні,
В повітрі радісно дзвеніли:
Не снилась воля їм і в сніл...

Звучна бандура, гарно грає,
І серцю жалість завдає...
Неначе дівчина ридє...
Душа у неї, мабуть, є.

С. Савіцкий.

Круз Машадо 1922 р.

Поет красного.

Він очі в небо устромяє...
Не зрозуміть його душі,
Коли він піснь свою складає
При блеску звїзд, в нічній тиші.
Він мислю світ весь обіймає...
З горнятка кожного цвітє
Для пісні фабри собирає,
А фабри в звуки оживляє.
Як гадє, піснь його, легка.

С. Савіцкий.

Круз Машадо 1922 р.

Вислід виборів в Холмщині і на волині.

УКРАЇНЦІ З ХОЛМЩИНИ І ВОЛИНИ ВИБРАЛИ 16 ПОСЛІВ ДО ПОЛЬСЬКОГО СЕЙМУ

— На Волині і Холмщині українські кандидати виступали на списку ч. 16 разом з національними меншостями, Жидами і Німцями. З дотеперішніх звісток видно, що ця ліста віднесла блискучу побіду — на Волині здобула всі 16 мандатів, на Холмщині також заняла одно з перших місць.

Українськими послами з Волині і Холмщини вийшли найбільші свідомі й активні громадяни, відомі робітники на культурному й е-

дом.
Не він один в тюрмі.

З них є тисячі і молодих і старих Українців Галичан.

Нині вийдуть, а завтра знова пійдуть до тюрми.

Бо тюрма вільних людей не зломить, а тільки засталисть до дальшої боротьби.

Степан Федак між ними може найбільшу муку приняв, то за се йому найбільша слава.

Наші браття в Галичині тямлять добре, що красше носити терневий вінок у неволі ніж золоті кайдани.

Їх не зломлять ні тюрми ні муки ляцькі. Вони стояти-муть твердо і завзято в боротьбі. І вони зломлять ляцькі кайдани і знова вернуться у славі до матери городів українських — Києва.

Сей час вже недалекий.

Але ми американські і бразилійські Українці доложім такеж трудно, щоб його ще прискорити.

А тоді прискоримо і час волі Федака і тих тисячів наших братів, вязнів у ляцьких тюрмах на нашій землі

ЗІ СВІТА.

Німеччина перед цілковитим упадком. — Др. Алойзій Тейлор, давніше професор Пенсилвенійського університету, який перебув два роки в Німеччині в часі війни а опісля обіздив центральну Европу кожного року від хвилини завішення оруджа і розсліджував тамошні відносини, заявив, що він вельми песимістично задивлюється на будучність Німеччини.

„Навіть перед вибухом світової війни“ — він говорить — „Німеччина мала вельми некористну промислову рівновагу у себе в дома. Ця рівновага держалася тільки завдяки зискам, які мала німецька торгівля поза границями. Та тепер ці всі закордонні джерела пропали. Німецький робітник не може працювати з тим самим запалом як перед війною і продуктивність його впала о 30 до 40 процент. Таксамо все фабричне уладження в німецьких фабриках є вже престаїле і погіршається з кожним

ся і заявила, що вона не є в можливості гарантувати Греції границі по ріці Маріца; цей зворот Румунії в сторону Туреччини стався правдоподібно під натиском Росії. Значиться, вже більше нема одностайного фронту проти Турків на Балканах.

Заговор на житте румунського короля. — Замах на житте румунського короля не вдався по цій причині, позаяк зоговірники здемолювали фальшивий залізничий поїзд. Перед поїздом, яким їхав король, пущено пустий і на него виконано замах.

Троцькій про мир. Кореспондент „Інтернаціональ Нью Сервіс“ мав розмову з Троцьким, котрий заявив, що большевицький уряд не бачить безпосередної небезпеки війни і тому зменьшив большевицьку армію з 5 мільонів 300 тисяч на 800 тисяч людей.

В большевицьку аритметику нині ніхто не вірить, але скажім, що большевики дійсно мали 5 мільонів армії, а тепер навіть мільона не мають. Не вжеж мільон армії по такій голодовій катастрофі і по такім виснаженню краю потрібний для удержання спокою? Як большевики не бояться війни, а тримають 800 тисяч людей під оружем, то видно, що вони не певні себе.

Нам бачиться, що большевицьку армію не зменьшено, а перестроено, вояків підготовлено і розпущено по домах, щоб самі старалися о поживу для себе, бо уряд не мав змоги вижити 5 мільонів дармоїдів. Тай пощо, — коли вони на кожний зазив Троцького злетяться як круки на жир?

Предсказує численні землетрясення в 1923-ім році. — Землетрясенне в Чіле заявляє о. Моро, католицький священник та оден з найславніщих живучих астрономів — є тільки початком цілої серії катастроф які мають наступити вже правдоподібно в 1923-ім році. Періоди спокою в активності сонця є власне періодами катастроф і катаклізмів на землі; а власне в 1923-ім році

не тільки від голоду, але такеж від повної відсутности одежи, взуття, білля і мила. Більш усього страждають дитячі дома притулки. Наближається зима й до всіх нещастя ще приєднається холод“.

З Бразилії.

ПРОЩАВАЙТЕ.

Парохід Антоніо Дельфіно, 12. XII. 22. р.

Відпливаючи від берегів гостинної Бразилії, ще раз пращаю усе наше Громадянство і усіх моїх Приятелів, яких кидаю з ширим жалем і вдячністю. І дякую, як окремим одиницям, так і оселям: Куритиба, Дорізон, Марешаль Малет, Іваї, Антоніо Олінто, Трес Баррас, Вера Гварані, Гважувіра, Нова Галісія, Жангада, Антоніо Кандідо, Порто Унійоу за дар, на який я не заслужив, виповнюючи тільки по своїм силам обовязок совісти Українця. Зосібна дякую з душі моїм куритибським друзам за шире пращанне, яке було мені зготовленим в навечере мого виїзду. І впевняю усіх, що мільяців пережитих між рідними в Бразилії і Аргентині не забуду ніколи. З серцем я в підрівникові краї їхав і в них серце лишаю. Та й заявляю ось тут, що найкращим для мене даром буде розвиток Українського Союзу в Бразилії і закликаю усіх моїх Приятелів, щоб вони для нього широко і згідно працювали. — До скорого побачення у кращих обставинах! З поважаннем

II. Карманський.

Дня 19. с. м. в сам день Йордану Філія Укр. С. в Прудентополи устроює пікнік з фантовою лотерією на шакру п. В. Войтовича. Просить о фанти на лотерію, котрі складаються і приймаються з подякою в Народнім Домі. Українці з Прудентополи і околиць приходять чисельно, бо буде нагода забавитись, тай ще гарну ставку виграти. Програму точну оголоситься пізнійше.

меншавсьми, Жидами і Гімціями. З дотеперішніх звісток видно, що ця ліста віднесла блискучу побіду — на Волині здобула всі 16 мандатів, на Холмщині такеж заняла одно з перших місць.

Українськими послами з Волині і Холмщини вийшли найбільші свідомі й активні громадяни, відомі робітники на культурному й економічному полі. На основі вісток з Волині, не вповні ще провірених, можемо подати їх імена: Округ 25 (Біля-Володава-Радин): 1) Степан Маківка. Округ 26 (Холм-Люблин): 2) Павло Васильчук (молодший), політичний і культурний діяч з Холма.

Округ 56 (Ковель-Володимир Вол.): 3) Самійло Підгірський, адвокат; 4) Марко Луцкевич, агроном і писменник з Ковля, співробітник „Діла“ і „Свободи“; 5) Василь Комаревич, учитель с. Володимира; 6) Пирогів, лікар з Ковля.

Округ 57 (Луцк-Рівне) 7) Юрко Тимошук, 8) Андрій Пашук, 9) Хома Приступа, редактор „Українського життя“; 10) невідомий.

Округ 58 (Кременець-Дубно): Мабуть, 11) Чучмай, 12) Павлюк, 13) і 14) невідомі.

З державного списка 15) Александер Васильчук (старший), голова Холмського Комітету; 16) Яків Войтюк, редактор „Нашого Життя“ в Холмі.

Разом Волинь і Холмщина дали шістьнайцять вибраних, певних українських діячів.

полковник КОНОВАЛЕЦЬ АРЕШТОВАНИЙ.

Полковника Січових Стрільців Евгена Коновальця арештовано під закидом участі в акції визвольної боротьби в краю.

На почті стягають примусово на польський державний скарб.

Штайнмец, спольщений Німець урядник почти в Добромилі стягає примусово від кожного, хто приходить з якимнебудь ділом на почту, гроші на срібло для польського державного скарбу. Стягає так, що бере вищу оплату, не питаючися навіть інтересованого, чи він хоче давати на скарб.

Що говорять наші державні мужі.

(Кінець).

Вибори до польського сойму і автономія.

До неправдо розписаних через Польщу виборів до польського сойму у Варшаві на території Східної Галичини відноситься український нарід зовсім відпорно і ніхто з Українців Східної Галичини не возьме участі у виборах, причім належить зазначити, що правительству Англії і Італії внесли свої застереження проти розписання польських виборів у Східній Галичині. Так само супроти плянованого накинення через польське правительство у Варшаві автономії для Східної Галичини, займає нарід Східної Галичини і його правительство за кордоном одностайне становище, що Польща як тимчасовий окупант не має права надавати Східній Галичині ніякої державної організації та що тільки головні держави Антанти є управнені вирішити державне становище Східної Галичини та обов'язані здійснити дане проречення, що се наступить згідно з волею населення. А українське населення як значно переважуюча більшість стоїть непохитно при своїм визвольнім домаганням незалежної Галицької Держави.

Роля американських Українців.

У визвольній боротьбі українського народу Східної Галичини відіграли американські Українці досі величезну роль. З одного боку вони піддержали змагання Галицького Уряду в політичній напрямі висилаючи делегації до своїх правительств та домагаючися, часто з успіхом, інтервенції в галицькій справі а з другого через матеріальну поміч взагалі уможливили Галицькому Урядови його політично-дипломатичну акцію. Своім поведенням наші американські земляки доказали, що вони вповні свідомі своєї великої історичної місії і будучі покоління колись з подивом згадувати муть їх величезні заслуги при будованню української Держави.

З окрема заслугоє на згадку роля Канади на Союзі Народів. Сього року канадійська делегація в Женеві вже другий раз поставила на Союзі народів фор-

більшою увагою стежать за нашою боротьбою піддержують нас, висилаючи делегації до свого правительства, і писма та телеграми до міродайних чинників держав Коаліції. В останнім часі вони за ініціативою нашого енергічного представника п. професора Карманського створили сильну організацію під назвою «Український Союз в Бразилії» і розписали теж пошпичку на цілі Галицького Уряду, чим дали незбитий доказ своєї повної національної зрілості, патріотизму і солідарности з воюючими братами в краю.

В боротьбі здобудемо ми право своє.

Визвольна боротьба порушила вже цілу нашу суспільність. Український нарід Східної Галичини перший з цілої великої української нації підняв таку могутню боротьбу за свою державу. Він показав що має не лише національну але і державну свідомість. Дятого політика Галицького Уряду за кордоном є правдивою народньою політикою, бо нарід говорить сам в краю а Уряд за кордоном при кождім своїм кроці може поклонитися на його волю.

Якраз в четверті роковини нашого державного життя, в перших днях листопада відбудуться на Галицькій Землі безправно накинени вибори до польського сойму в Варшаві. При сій нагоді наш нарід покаже свою волю великим державам Антанти, які мають вирішувати галицьку справу і дасть всім до зрозуміння, що наша дорога не до Варшави але до своєї питомої держави.

Серед загального хаосу, що панує тепер в цілій Європі, ми не бачимо що до кінця наших змагань і нам доведеться поборювати ще не одну перешкоду, але в напій справедливій боротьбі ми мусимо нарешті здобути своє право.

Розмова скінчилася. З обличчям, на яким малюється легка нетерпеливість, входить до кабінету секційний шеф проф. Микетей з цілим іліком актив і я мушу уступити, щоби не спиняти довше важної чергової роботи. Відходжу однак з вдячністю за цінні інформації і пояснення, які нашим землякам за Океаном додадуть нової охоти до дальшої праці. При тій нагоді думаю, що висловлю гадку всіх американських Українців, коли Пану Міністрови Левицькому з нагоди його

З Аргентини.

Тими днями приїхав на Трес-Капонес російський батюшка Тихон. Хто є сей батюшка Тихон? Він сам родом з Бродів грек. кат. віри — народности української — тільки за царських часів — за Юдині рублі відрікся своєї народности і продав свою католицьку віру і душу російській шизмі. Коли кілька наших родин з Галичини збаламучені російським батюшком Ізрясцевом, перейшли на шизму, отже такий запроданець як Тихон — придався для відступників на Трес-Капонес, бо жаден правдивий батюшка російський не хотів бути для хрунів батюшком і навіть встидався такими парохіянами. Отже Тихон обнявся вчити запроданців. Учив несогірше, бо за якийсь час спровадив брата свого Владимира. А пізніше Володимир Мануїла. Приїхали як оден так другий на добрий інтерес. Заложили а властиво забрали громадський склеп. Через той громадський склеп, ще і до нині деякі мудрійші парафіяни не хочуть видіти Тихона. Коли вже батюшка Тихон мали досить крейцарів від царя — бо на вернули калакунів на царську віру. Однак впала кара Божя на батюшку, нагороди не дістав, царя розстріляли, гроші аргентинських кольоністів які зібрав, большевики відібрали, він сам був покинув священство, если взагалі его мав, мусів тяжко робити. Відтак удалось йому виїхати з Росії, приїхав до Буенос Айрес і яко емігрант перебув кілька днів в готелю для емігрантів, а потім яко

емігрант на Апостолес. Тут свій до свого. Коли батюшка Тихон виїхав з Трес-Капонес, приїхав за батюшку для хахлів знова прото-дяк Теодозій. Отже наші відступники так трактовані, що ані за царя ані пізніше вдійсности не мали інтелігентного російського батюшки. Тільки або братчик з Житомира або дяк з Петербурга. Тепер зачинаєсь ціла комедія. Батюшка Теодозій не хоче вступитися, каже що він Тихона не знає, Тихон каже я тут перший був і моє право галицьких хахлів провадити і з них доходи брати, прецінь я з Галичини як они, есьмо відступниками, а ти Теодозій Москаль. От і комедія, над темняками, б'ються з попами! А ти народе, видиш фальш, видиш облуду, місто плюнути в очи російським посіпакам і вернути як блудні сини до своєї католицької церкви, до свого бідного народу, і помагати у відбудованню нашої славної української держави. Ти народе стоїш і сваришся між собою, той ліпший, або той ліпший, і не видиш що они оба наші вороги. Радуйся Трес-Капонес! два російські батюшки, три брати: Тихон, Володимир, Мануїл, все те на се, щоби тобі добро зробити, обчистити, де тільки який крейцар у тебе буде.

Католик.

Ширігъ „Працю“!

ПОЗІРІ УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікаря і професора університету при великим шпитали S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

Резиденція: Pr...

Major Carvalho

ричної місці і будучі покоління з подивом згадувати муть їх величезні заслуги при будованню української Держави.

З окрема заслугоє на згадку роля Канади на Союзі Народів. Сього року канадійська делегація в Женеві вже другий раз поставила на Союзі народів формальне внесення в справі Східної Галичини. Вона була до сього парламентарно легітимована, позаяк вже минулого року порушила ту саму квестію, мотивуючи свій крок бажанням українських горожан Канади, що взяли визначну участь в збудованню канадійської держави. Сего року було трудніше порушувати знова сю справу позаяк була нова канадійська делегація і треба було наново узасаднювати повторення внесення. Міністер Фільдінг аргументував, що коли минулого року була причина порушувати галицьке питання, то тепер заходить ще більша потреба сього з огляду невиносиме положення в краю яке, як сказав Льюїс Джордж, загрожує мирови цілої Європи. Фільдінг поставив притім на рівні представництво Східної Галичини і Польщі. Канадійській делегації належиться поляк, що вона в так складній ситуації, не зважаючи на сильну польську контрагітацію, піднесла знова сю справу з так гарним успіхом. Сей крок був очевидно наслідком інтервенції делегації українських організацій Канади у прем'єра Кінга.

Позичка Національної Оборони в Канаді.

Минулого року українські організації в Зєднених Державах дали позичку у висоті понад сто тисяч долярів, яка уможливила Галицькому урядови від осені минулого року вести роботу так у Відні як і у всіх представництвах закордоном і давати поміч красви. Тепер прийшла черга на розписання Позички Національної Оборони в Канаді. По довгих приготуваннях, в яких визначну ролю відіграв наш представник в Канаді проф. Іван Воберський, наші делегати за порозумінням і згодою місцевих українських організацій розписали сю позичку, щоби Галицькому Урядови дати змогу видержати в отсім часі, коли наша справа доходить до вирішення. Не підлягає сумніву, що ся позичка подібна як в Зєднених Державах увінчається як найкращим успіхом.

Як дуже відрядне явище належить згадати факт, що також в далекій Бразилії наші земляки від початку з най-

уступити, щоби не спиняти довше важної чергової роботи. Відхолжу однак з вдячністю за цінні інформації і пояснення, які нашим землякам за Океаном додадуть нової охоти до дальшої праці. При тій нагоді думаю, що висловлю гадку всіх американських Українців, коли Пану Міністрови Левицькому з нагоди його 63-го дня уродин побажаю, щоби він ще довгі літа, вже на власній вольній землі, міг в здоровлю працювати для добра свого народу. В. Біберович.

ЛЯХИ ЗАБОРОНЮЮТЬ УКР. ІСТОРІЮ.

У Львові сконфісковано й вида-но заказ розширювання перший випуск видавництва „Живі гроби“ п. з. Петро Сосенко Молодий: „Про славного українського лицаря Івана Сірка“, історична розвідка з картинами.

Тут Ляхи з українським письменством як раз так само поступають як московські большевики.

Оголошення.

ПОЗІР! ЛІНІЯ ІВАГ І П ОКОЛИЦЯ!

Хто бажає собі веселих і щасливих Свят, може мати їх кождий, що всякі закупна святочні полагодить в склепі Олекси Мартинця, котрий з нагоди близьких Свят, всякі річи з zakresу корінного і напиктів продає по знижених цінах. Хто не вірить, най вступить і поспитає а вийде задоволений.

З поважаннем

Олекса Мартинець.

ДЕ Є? Іван Вовна, з родиною, котрий на початках кольтонізації 26 літ тому мав поселитись в сторонах Марешаль Маллет. Хто би знав де вони мешкають, або може нема їх між живими нехай зволють ласкаво повідомити редакцію „Праці“ о них. Пошукує їх син Андрій з Північної Америки. 52—5.

PHARMACIA POPULAR

— de —

O. Santos Pacheco
Prudentopolis Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних продуктів. Можна набути різні ліки гомеопатичні та інші ліки на різні хороби. Ціни догідні.

НА ПРОДАЖ 4 льоти з помещаннем. ПЕКАРНЯ і дім принагідний на венду. Зголошуватись до Миколи Стельмашука в Дорізоці. 1—18.

Резиденція: Prudentopolis

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИИ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великім шпитали S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні. Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до свого лікара Українця, перед котрим своєю мовою можете докладно висказати що Вам бракує.

Rua Major Carvalho

BEVAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

Atlantica

Luzitana

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург-го, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВІ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритиби — поручає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba», «Escureinha» і инше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМІНЬ у різній скількості і платить найвищу ціну.

CURITIBA — Caixa Postal 180